

На почетку рата очекивало се да ће Украјина брзо бити поражена, али она и даље одолева у сукобу са економски и војно далеко јачом Русијом. Најзанимљивија досадашња последица рата је колапс Немачке. Захваљујући хегеманој позицију у ЕУ она се се уздигла у економску велесилу, а потом се, само за неколико недеља показало колико је она политички немоћна. Берлин капут.

Економиста Џосеф Халеви тврди да је Немачка од пада Берлинског зида и распада СССР-а настојала да изгради свој економски блок. У западном делу тог блока су Аустрија, Швајцарска, Белгија и Холандија, а у источном Чешка, Словачка, Мађарска, Пољска и Словенија (Халеви је из непознатих разлога изоставио Хрватску), са различитим улогама. Цео блок има 196 милиона становника у поређењу са немачких 83 милиона, и БДП од 7,7 трилиона долара наспрам немачких 3,8 трилиона долара. То га чини трећом економском силом у свету – мањом од САД и Кине, али већом од Јапана. Немачки извоз у Аустрију и Швајцарску – које имају укупно 17 милиона становника – износи 132 милијарде евра, у поређењу са 122 милијарде евра немачког извоза у САД и 102 милијарде евра у Француску. Вредност немачке трговине са Италијом мања је од оне са Пољском, упркос томе што Италија има већи број становника (60 наспрам 38 милиона) и скоро дупло већи приход по глави становника.

Немци су, барем у индустријским круговима, имали намеру да створе економску синергију између Кине, Русије, Казахстана, Украјине и немачког блока.

Према Халевију, дошло је до преоријентације немачког индустријског апарата од других европских партнера ка сопственом економском блоку, с једне стране, и трговини са Кином с друге. Остале чланице немачког блока такође су забележиле значајан пораст

Украјински рат и колапс Немачке

Пише: Мирослав Самарџић
петак, 19 август 2022 21:10

трговине са Кином. Природна последица овог процеса је формирање евроазијске економске зоне, како због реалне потребе Кине за руским сировинама, тако и због растућег значаја чворишта железничке инфраструктуре у Русији, Казахстану и Украјини. Током последње деценије, први конвоји теретних возова кренули су из Кине за Дортмунд и Холандију. Немци су, барем у индустријским круговима, имали намеру да створе економску синергију између Кине, Русије, Казахстана, Украјине и немачког блока.

Крајњи циљ немачког блока, према Халевију, био је стварање евроазијског континенталног фронта са Немачком и Кином на крајњим половима и Русијом која их повезује. Због тога су Немци, игноришући противљење Вашингтона, инсистирали на градњи гасовода Северни ток 2. Пропаст тог пројекта био је прва последица украјинског рата.

Рат је практично окончао идеју о заједничком евроазијском простору јер је Немачка приморана да ревидира своје односе са Кином и да затвори руски канал комуникације са њом. Такође, Немачка је онемогућена да користи Русију као резервоар богат ресурсима (Лебенсраум – или тачније Гросраум) Сада је Русија уместо “великог простора” постала непремостива геополитичка препрека.

Халевијевим анализама треба додати да су део немачког блока и државе које нису чланице ЕУ, попут Србије. Она је на периферији немачког привредног простора у Централној Европи, у неповољнијој позицији од других државе тог региона које су чланице Уније.

Халеви истиче да су немачки стратегији због украјинског рата приморани да преиспитају своју позицију према САД и односе са другим европским државама. Другим речима немачки покушај да буде аутономна у односу на САД је пропао.

Халевијевим анализама треба додати да су део немачког блока и државе које нису чланице ЕУ, попут Србије. Она је на периферији немачког привредног простора у Централној Европи, у неповољнијој позицији од других државе тог региона које су чланице Уније.

Нема уверљивих објашњења зашто су немачке политичке и привредне елите пристале на такав обрт. Сарадња са Русијом била је више него повољна за немачку привреду, чија индустрија је била конкурентна на светском тржишту захваљујући јефтиној енергији из Русије. Та предност сада је изгубљена. Једино тумачење за овакво економско самоубиство је да немачка држава није довољно моћна у међународним односима да би могла да заштити интересе своје привреде. Она је украјинским ратом враћена у позицију подређености према САД, као што је то био случај пре поновног уједињења 1989. Она више није у стању да одржи хегемонију ни у Европи, а камоли да има статус силе првог реда у светском систему.

Креатори велике немачке евроазијске економске стратегије правили су рачун без крчмара. Наиме, они нису водили рачуна о елементарној чињеници да такав концепт представља смртну опасност за САД. Привредна интеграција Немачке, Русије и Кине, и других земаља које су са њима повезане, значио би крај водеће улоге Америке у међународном систему.

Ангела Меркел увела је Немачку у Путинову енергетску замку. До избијања сукоба у Украјини, таква оријентација се могла политички бранити, јер је доносила велику економску корист. Одлука о градњи Северног тока два донета је 2015, када је било сасвим јасно да се прилике на истоку европе драстично мењају. Аналитичари истичу да је после 2014. било логично да Немачка смањи своју енергетску зависност од Русије, али она је и даље инсистирала на максимализацији користи од трговине са њом. Тако се Немачка нашла у парадоксалној позицији да зависи од увоза јефтине енергије из Русије и од приступа кинеском тржишту, а у политичком погледу је део западног савеза. Неки посматрачи мисле да ће расти тензије у Немачкој између прагматичних привредних елита, које сматрају да је сарадња са Русијом неопходна, и политичких евроатлантских елита које заговарају конфликт са њом.

Немачки стратеги занемарили су чињеницу да су економија и политика испреплетене. Није имао изгледа на успех концепт економског развоја Немачке који није узимао у обзир интересе САД.

Аутор је политиколог из Зрењанина ☐ ☐